

Regest av Johan Petrelius omkr. 1740 efter det nu förlorade orig. i dennes "Afskrifter af Gamle Gårdsbref" från Tjust, hs. A II 8 (1840 A 3), pag. 57, Helsingfors' univ.-bibl.; rubrik: "Uti Swinebo i Thyrnisfall Socken i Thiust herad äro till finnande permebref som här nedan månne nämnas", under vilken i övrigt återfinnas regester till brev daterade 1404 23/6 (saknas SD), 1410 6/7 (saknas SD), 1420 21/7 (saknas SD) och 1504 u. d. — Regest efter Petrelius i N. R. Brocmans Historisk-Topografiska Samlingar, M: 10: 5, Kungl. Biblioteket.

Jfr anteckning i Rannsakingar rörande skattehemman 1689—90, Kalmar läns landskontors arkiv, maskinfol. 117 v, Vadstena landsarkiv: "Vppå Swinebo är 5 stycken gamle bref, dhæt äldsta är Daterat westerwijk Anno Dominij 1371 in profesto sanctj Hinricj" (för de 4 andra uppräknade breven se ovan).

^a Bothvidr *ms.* ^b Vielnisson *ms.* ^c Gisslaes *ms.*

¹ *Kårby i Törnsfalls socken, S. Tjusts härad.* ² *Svinnersbo i samma socken.* ³ *Ärrenäs i samma socken.* ⁴⁻⁴ *D. v. s. Horn i Västrums socken (jfr orig. perg. 1383 19/6 Linköpings stiftsbibl. samt brev 1405 10/3, 12/3 och 23/4 = SD 549, 553 och 580).* ⁵ *Sic; troligen avses "forskiälamannen".* ⁶ *Nu försvunnen gård i Törnsfalls socken.*

X 18. 1371 januari 20. (Väster-)Färnebo ting.

Holmbo, häradshövding(sdomhavande) i Norrbo härad, intygar, att Lars Birgersson på (Väster-)Färnebo ting kungjort överlåtelsen av Djupnäs i (Väster-)Våla socken till Jon Lärsmed i Björnkärret (? i Västervåla socken), och lämnar fasta därpå. Sagda gods hade Lars, sedan det lagenligt hembjudits fränder och bördemän, för 1 läst järn och 1 öresland jord i "Ingevast-arvet" i samma socken sålt till Jon med alla dess tillägor mellan "Floga fors" och Bricken, i utfartsvägar, fiskevatten, mossar och skogar vid "Söderberg" och "Holmvids-arvet" jämte skogen i "Detmars-arvet", vilken Englike upplätit till Lars' fader, och allt det som Lars' fader och sedan Lars själv i sex år efter faderns död innehaft i Djupnäs.

Tolv fastar, däribland prästen Sigurd i (Väster-)Färnebo och Englike, uppräknas, och brevet har varit sigillerat av häradshövdingen.

Orig. på perg. (20,9 × 16,5, uppveck 1 cm; 22 rader), med interpolation av Nils Rabenius, Västmanlands fornminnesförening (Länsmuseet, Västerås). — Brevet uppvisar ovanligt många felskrivningar.

För en avskrift av N. Rabenius (med samma interpolation) i Skoklostersaml. I Fol. vol. 215, nr 123 (5 brev ang. Djupnäs), Sv. Riksark., jfr J. Liedgren, Nils Rabenius' samling av medeltidsbrev (i Donum Boëthianum, 1950) s. 239.

Åberopat: Kopparbergs läns renov. häradsdomsböcker nr 17, (1678 9/9 Norberg), fol. 449 v, Svea hovrätts arkiv, Sv. Riksark.

Tryckt: K. H. Karlsson, Permbref från Westmanland (Westmanlands fornminnesförenings årsskrift III, 1884), s. 88; härefter i P. Norberg, Bidrag till Engelsbergs bruks historia (1934) s. 325, med rättelse av Liedgren o. a. a., s. 239 not 2.

Om Englike se P. Norberg, Engelbrekts släkt. Nya bidrag (Personhistorisk tidskrift årg. 32, 1931, tr. 1932) s. 194 f.; G. Carlsson i Svenskt Biografiskt Lexikon 13 (1950) s. 569 f., med rättelse s. XIV.

Allum mannum them thetæ breff^a høræ oc see · sendir holmboo hereshø[f]di[n]ghe^b j norbohundere æwerdeligho helso medh gudhi : Thet skal allum vitirligith wara swa them her kunno effther koma sum them nw hawer warith · effther wars herre byrdh thwsundh arwm thry hundreth arum siiutighe arwm oc a ffyrstho areno manedaghen nest effter sancte hindrix daagh ath laffrensz birgirsson gaaff lyst a fernæbo thi[n]ghe^c medh fastum oc fullum sk[iæl]um^d skelighom manne jone læresmidhi j biiornternæ vppaa dyiupnes j walbo sook[hn]^e ligendhe : hwligith dyiupnes sum fyrnemder laffrensz birgirsson saldhe them sama jone læresmidhi fføræ enæ lesth jarnth^f · oc fore eeth ørislandh jordh j Ingeuasta^g arweno ligende j sama soknonæ · medh allum tiillagum neer oc fierræ millen flogha fors oc brikkæ ligendhe · j wtuæghum fiskæwathnum

· mvsum skoghum swa swm wtligar aff suderberghe oc wt aff holwide arweno · ok skogen thetmarzarwenon^a hwlikin sum englighe looth minom¹ ffadire j nerwaro ma[n]ghe¹ godemann flore enæ mistykie sum han haffdæ giirth ok aalth thet min fadir reedh j thy fornemthe dyiuj nesino ohindreth oc oqualth^k fore hwariium manne · ok jak vm sex aar effter hans døøth radit hawer ohindreth : ffor thy affhendir jak laffrensz mik oc minum arwm thet sama gozeth oc¹ jon læresmidhi oc hans arwm tiil æwerdælighe eghe Radhe oc styræ skipthe oc sælia effter sinu egnum vilie : oc war laglighæ^m vpbodith fræ[n]dhumⁿ oc nesthe oc allum byrdismannu effter lanslaghum · fforæ swa mere visso oc statffestilso nemdis her fasto fore thethe breff^o [: ffyrs herre sigurder j fernebo [,] salomon · englige · johannes munk · andres in aal · thoma dyæ[kn]^p · sigurder in sundebodum^q.^q j vidwi / pæter Rogwider / pæter in gerssebo [, ste[n]waster^r in øsby oc jacober j vestræby [.] Jn Cuius Rei testimonium sigillum^s presentibu est appensum

Sigillet bortfallet från den kvarsittande remsan.

^a Över bokstaven r överflödig er-abbreviatur (jfr not o) ms. ^b hereshødighe ms. ^c thighe ms. ^d skæliu ms. ^e sookth ms, delvis på rasur. ^f Sic ms, troligen felsekrivet för jarn. ^g Skrivet av samma hand med mindre stil ursprungligen lämnad lakun?) ms. ^h Sic ms. ⁱ maghe ms. ^k Bokstaven q ändrad från h ms. ^l Härefter skulle man vänta verbet tileghnar. ^m lagli ghæ vid radskifte ms. ⁿ frædhum ms. ^o Över bokstaven r överflödig er-abbreviatur (jfr not a) ms. ^p dyænk ms. ^q På rasur med Nils Rabenius' hand karl Rabbe ms. ^r stewaster ms. ^s Härefter skulle man vänta bestämmningen meum.

¹ Här övergår återgivningen av Lars Birgerssons uppgifter till direkt anföring; jfr R. Brieskorn, *Kanslist i fornsvenskan (bil. till Skara h. allm. lärov. årsredogörelse 1913—1914, tr. 1914) s. 36 f.*

X19.

1371 januari 21.

Varnhem

Riddaren Håkan Algotsson, som vid flera tillfällen av biskop Nils i Skara lånat penningssumma uppgående sammanlagt till 295 mark, gäldar denna skuld genom att till biskopen överlämna det godet i Yttersöra i Bergs socken, som han ärvt efter sina barn, och uppdrager åt sina svenner Sixten Mårten son och Ragnvald Pampe att lagenligt överlåta godset på fjärdingsting och landsting. Om hans eller hans barns arvingar vilja göra anspråk på godset, åläggas dessa att till Skarabiskopen i utbyte gifva annat gods till samma värde.

Orig. [A] på perg. (24,2 × 10,3 cm; uppveck saknas; 14 rader), Sv. Riksark. (= RPB 976). ^{3/4}

Avskrift [B] i Registrum Ecclesie Scarensis, cod. A 16, Sv. Riksark., fol. 32 v, nr 68 (rubrik: De bonis jn Ootersøer)

Alla the men thetta breff høra Eller se helsær jæk^a haqwon algotzson^a Riddare medh gude · thet skal allum mannum kunnukt veræ at for thry hundrad mark · fem mark minna sum jæk war skyllugher Erlekum herra biscop niclis aff scarum · aff Retto laane j · fleru stykkyum Epter minni nytto lango vpbornom · hawer jæk hanom saalt ok gullet · ok medh lagha wmfærd anwardæt mit gooz j · ^botarsør j · biergssokn^b · sum jæk Epter miin barn Erf hawer · ok hawer jæk fanget medher thesso brewe fulla makt · minom swenom^c sixteen martens son ok Rangwal^c pampa · hanom thet · gooz a · fierdhungstingi · ok lanzthingi at fara sum lagh sighiæ · ok hanom sit breff ther wp a · giwa · kan thet swa weræ at nokre mine Elle minna barna arwa · haa · the helzt kunnu weræ vilie thet gooz for hanom hindra · sighiænd thet wskytd^d weræ mellen mik ok minna barna · tha skulu the ther Enga makt til hawa før ee the hawa hanom medher fastum ok omferdum anwardæt swa got gooz sum han Eller then ha